

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
КЕАҚ «АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті»
Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасы
Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы
«Ыбырай Алтынсариннің Қостанай облыстық мемориалдық музейі» КММ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР:
ЖАҢА ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ТИІМДІ ШЕШІМДЕР

халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференция материалдары

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

ТЕХНОЛОГИИ И ИННОВАЦИИ
В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ:
НОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ЭФФЕКТИВНЫЕ РЕШЕНИЯ

материалы международной
научно-практической конференции

Қостанай қ., 2026 ж.
г. Қостанай, 2026 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің ҮІ. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Білім беру тәжірибесіндегі технологиялар мен инновациялар: жаңа қиындықтар мен тиімді шешімдер»:
Б 94 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: 13 ақпандағы 2026 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2026. – 2418 б. = Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения: Материалы международной научно-практической конференции: 13 февраля 2026 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2026. – 2418 с.

ISBN 978-601-356-659-7

Жинақта «Білім беру тәжірибесіндегі технологиялар мен инновациялар: жаңа қиындықтар мен тиімді шешімдер» атты Алтынсарин оқулары Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары бар. Бұл конференциялар «Адал Азамат» ұлттық бағдарламасын іске асырудың жалпы бағыттары мен үрдістерін анықтайды, соның ішінде жас ұрпақты тәрбиелеу мен оқытудың құндылық аспектілері, жаһандық контексте ұлттық білім беру нұсқауларын қайта қарастыру және жаңартудың озық тәжірибелерін көрсету, жас ұрпақта азаматтық бірегейлік пен патриоттық құндылықтарды дамытудың ғылыми-әдістемелік негіздемесі және жасанды интеллекті заманауи білім беру процесіне жүйелі түрде енгізудің инклюзивті тәжірибелері мен әдіснамасының қысқаша мазмұны.

Конференция материалдарында ҮІ. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының білім берудің құндылықтық мағыналары бойынша заманауи нұсқаулар контекстіндегі өзектілігі, оқыту мен тәрбиелеудің аксиологиялық аспектілерінің ғылыми негіздері, сондай-ақ мұғалімдердің ұлттық білім берудегі заманауи қиындықтарға дайындығы мәселелері және мұғалімдердің цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, инновациялық қызметке педагогикалық құзырлығы талқыланады.

Бұл жинақтағы материалдар ғалымдар, университеттер мен колледждер профессорлары, мектеп және мектепке дейінгі мекемелер мұғалімдері, білім беру саласындағы психологтары, магистранттар мен студенттер үшін қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения», определяющие общие направления и тенденции внедрения национальной программы «Адал азамат», такие, как ценностные аспекты воспитания и образования молодого поколения, демонстрация лучших практик по переосмыслению и актуализации национальных ориентиров образования в глобальном контексте, научно-методическое обоснование формирования гражданской идентичности и патриотических ценностей обучающихся, обобщение инклюзивных практик и методологии системной интеграции искусственного интеллекта в современный образовательный процесс.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия ҮІ. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-659-7

9 786013 566597

УДК 37.013.75:371.3
ББК 74.04+74.202

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2026
© Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2026

ӨОЖ 37.06

ИНКЛЮЗИЯ УНИВЕРСИТЕТТІҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫНЫҢ ҚҰРАМДАС БӨЛІГІ

Алипбаева Гульжан Агыбаева,

биология магистрі, педагогика, психология және
арнайы білім беру кафедрасының аға оқытушысы
Ө. Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ,
Қостанай қ., Қазақстан

Нурова Асемгуль Кажихановна,

педагогика ғылымдарының магистрі, педагогика, психология
және арнайы білім беру кафедрасының аға оқытушысы
Ө. Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ,
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Мақалада инклюзияның қазіргі заманғы жоғары оқу орындарының тұрақты даму стратегиясының іргелі элементтерінің бірі ретіндегі рөлі қарастырылады. БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ), атап айтқанда 4–ТДМ (Сапалы білім) және 10–ТДМ (Теңсіздікті азайту) сүйене отырып, автор кедергісіз, қауіпсіз әрі тең құқылы білім беру ортасын құру университеттің әлеуметтік, экономикалық және академиялық табыстылығына қалай әсер ететінін талдайды. Инклюзияның қарапайым әлеуметтік көмек шеңберінен шығып, халықаралық аренада ЖОО-ның бәсекеге қабілеттілігі мен беделін арттыратын стратегиялық құралға айналғаны туралы тұжырым негізделді.

Түйінді сөздер: инклюзия, жоғары білім, тұрақты даму, Тұрақты даму мақсаттары (ТДМ), инклюзивті орта, университеттің әлеуметтік жауапкершілігі, тең қолжетімділік.

Аннотация

В статье рассматривается роль инклюзии как одного из фундаментальных элементов стратегии устойчивого развития современных высших учебных заведений. Опираясь на Цели устойчивого развития (ЦУР) ООН, в частности на ЦУР 4 (Качественное образование) и ЦУР 10 (Уменьшение неравенства), автор анализирует, как создание безбарьерной, безопасной и равноправной образовательной среды влияет на социальную, экономическую и академическую успешность университета. Обосновывается мысль о том, что инклюзия вышла за рамки простой социальной помощи и стала стратегическим инструментом, повышающим конкурентоспособность и репутацию вуза на международной арене.

Ключевые слова: инклюзия, высшее образование, устойчивое развитие, Цели устойчивого развития (ЦУР), инклюзивная среда, социальная ответственность университета, равный доступ.

Abstract

This article examines the role of inclusion as a fundamental element in the sustainable development strategies of modern higher education institutions. Drawing upon the UN Sustainable Development Goals (SDGs)—specifically SDG 4 (Quality Education) and SDG 10 (Reduced Inequalities)—the author analyzes how the creation of a barrier-free, safe, and equitable educational environment impacts a university's social, economic, and academic success. The article argues that inclusion has transcended the boundaries of basic social assistance, evolving into a strategic tool that enhances a university's competitiveness and reputation on the international stage.

Key words: inclusion, higher education, sustainable development, Sustainable Development Goals (SDGs), inclusive environment, university social responsibility, equal access.

Кіріспе. Қазіргі уақытта білім берудің тұрақты дамуы әлемдік қоғамдастықтың басымдықтарының бірі болып табылады. Жаһандық және аймақтық деңгейде тұрақты дамуға ұлттық білім беру жүйелерін нығайтпай қол жеткізу мүмкін еместігі баршаға айқын. Бұл ретте әрбір білім беру ұйымы білім беру жүйесінің де, жалпы қоғамның да тұрақты дамуына өз үлесін қосуы тиіс. Қазіргі заманғы жоғары білім беру жүйесі терең трансформациялар кезеңін бастан кешіруде. Жаһандық сын-қатерлердің ықпалымен университеттер тек білім беретін орталықтар болудан қалып, әлеуметтік өзгерістердің драйверлеріне айналууда. Бұл дамудың ең маңызды векторы тек экологиялық және экономикалық қана емес, сонымен қатар әлеуметтік аспектілерді (ESG–критерийлері) қамтитын тұрақты даму (Sustainable Development) тұжырымдамасы болды. Осы контексте инклюзия жай ғана этикалық императив емес, кез келген заманауи университеттің тұрақты дамуының ажырамас, құрамдас бөлігіне айналады.

Инклюзия мен Тұрақты даму мақсаттарының (ТДМ) байланысы. «Тұрақты даму» ұғымы бүгінгі таңда жүргізіліп жатқан зерттеулерде әртүрлі анықталады. 1987 жылғы Брундтланд комиссиясының баяндамасында «sustainable development» «қазіргі ұрпақтардың өз қажеттіліктерін қанағаттандыруы болашақ ұрпақтың өз мұқтаждықтарын, өз қажеттіліктерін қанағаттандыру мүмкіндігінен айырмайтын даму» ретінде түсіндірілді [1]. Біріккен Ұлттар Ұйымы қабылдаған Тұрақты даму сала-сындағы 2030 жылға дейінгі күн тәртібі инклюзивті және әділетті сапалы білім беруді қамтамасыз ету қажеттілігін нақты ашып көрсетеді (4–ТДМ). Тұрақты университет – бұл физикалық, сенсорлық, менталдық ерекшеліктеріне, сондай-ақ әлеуметтік немесе этникалық тегіне байланысты бірде-бір студенттің білім беру процесінен тыс қалмауына кепілдік беретін институт. Инклюзия халықтың осал топтарына мамандық алуға, қоғамға интеграциялануға және экономикаға өз үлесін қосуға мүмкіндік бере отырып, теңсіздікті азайтуға (10–ТДМ) тікелей ықпал етеді [2].

Бұл мақаланың мақсаты – халықаралық және отандық ғылыми қауымдас-тықтың пікірлерін талдай отырып, инклюзияның университеттің институционалдық дамуына тигізетін стратегиялық ықпалын негіздеу.

Негізгі бөлім: Ғалымдардың пікірлері мен тұжырымдары. Университеттегі инклюзия мәселесін зерттейтін халықаралық ғалымдар бұл құбылысты әртүрлі қырынан қарастырады. Алайда олардың ортақ тұжырымы – инклюзиясыз универ-ситеттің ұзақ мерзімді тұрақтылығы мүмкін емес.

Ең алдымен, британдық зерттеушілер **Тони Бут (Tony Booth)** және **Мел Эйнскоу (Mel Ainscow)** өздерінің танымал «Инклюзия индексіне» бұл ұғымды тек ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарды интеграциялау деп қабылдаудың қате екенін айтады. Олардың пікірінше, инклюзия – бұл университеттің институционалдық мәдениетінің өзгеруі. Ғалымдар: «*Университеттегі инклюзия – бұл әрбір студенттің, оқытушының және қызметкердің қатысуын барынша арттыру және оларды кемсітушілікке ұшырататын кедергілерді жою процесі. Осы мәдениет қалыптаспай, ұйымның тұрақты дамуына жол жоқ*», – деп тұжырымдайды [3].

Инклюзия мен тұрақты даму мақсаттарының (ТДМ) байланысын тереңірек қарастырсақ, Дүниежүзілік банктің жоғары білім саласы бойынша бұрынғы сарапшысы, профессор **Джамиль Салмидің (Jamil Salmi)** еңбектеріне тоқталу қажет. Ол жоғары білімдегі теңдік тұрақты қоғам құрудың іргетасы екенін атап көрсетеді. Салмидің пайымдауынша: «*Жоғары оқу орындары қоғамдағы бар теңсіздікті одан әрі тереңдетуші емес, оны теңестіруші (эквалайзер) рөлін*

атқаруы тиіс. Инклюзивті саясатты ұстанбайтын университет БҰҰ-ның 4–ТДМ (Сапалы білім) және 10–ТДМ (Теңсіздікті азайту) мақсаттарына ешқашан қол жеткізе алмайды» [4].

Ал инклюзивті ортаның прагматикалық және экономикалық пайдасы туралы Мичиган университетінің профессоры **Скотт Пейдж (Scott E. Page)** нақты дәлелдер келтіреді. Ол өз зерттеулерінде *когнитивті әртүрлілік (cognitive diversity)* ұғымын алға тартады. Оның тұжырымы бойынша, әртүрлі әлеуметтік топтардан, түрлі физикалық немесе менталды мүмкіндіктерге ие адамдардың бір академиялық ортада болуы инновацияға тікелей әсер етеді: «*Күрделі мәселелерді шешуде әртүрлі адамдардан құралған инклюзивті топтар, біртекті (ұқсас адамдардан тұратын) топтарға қарағанда әлдеқайда жоғары нәтиже көрсетеді. Демек, инклюзивті университеттер креативті идеялар мен инновациялардың орталығына айналып, өздерінің бәсекеге қабілеттілігін арттырады*».

Бұл көзқарасты ЮНЕСКО сарапшысы **А. Д'Аддио (A. D'Addio)** да қуаттайды. Оның пікірінше, заманауи университеттер инклюзияға «әлеуметтік жүк» ретінде қарауды тоқтатуы керек. Инфрақұрылымды бейімдеу (эмбебап дизайн) және оқу бағдарламаларын икемдеуге салынған қаржы – бұл қайырымдылық емес, университеттің болашағына салынған стратегиялық инвестиция. Бұл инвестиция *Times Higher Education Impact Rankings* сияқты жаһандық рейтингтердегі университеттің позициясын нығайтып, оның халықаралық репутациясын көтереді [5].

Жаһандық трендтерді Қазақстан жағдайында бейімдеу мәселесі де маңызды. Отандық ғалымдар **З.А. Мовкебаева** мен **И.А. Оралканова** ЖОО–дағы инклюзияны ұлттық адами капиталды дамытудың құралы ретінде қарастырады. Олардың пайымдауынша: «*Қазақстандық университеттер үшін инклюзия – бұл тек инфрақұрылымдық қолжетімділік (пандустар мен тактильді тақталар орнату) емес, ол ең алдымен оқытушы–профессорлар құрамының педагогикалық санасының өзгеруі. Студенттерді кемсітпейтін, керісінше олардың ерекшеліктерін әлеует ретінде қабылдайтын академиялық орта қалыптастыру – отандық университеттердің тұрақты дамуының басты шарты*» [6].

Ғалымдардың пікірлерін талдай отырып, инклюзияның университеттің тұрақты дамуына қатысуын үш негізгі бағытқа бөліп көрсетуге болады:

1. **Әлеуметтік тұрақтылық:** Университет барлық азаматтарға (қандай да бір физикалық, әлеуметтік немесе этникалық ерекшеліктеріне қарамастан) кәсіп игеріп, қоғамға толыққанды интеграциялануға мүмкіндік береді. Бұл мемлекеттегі әлеуметтік шиеленісті азайтуға тікелей үлес қосады.

2. **Академиялық және инновациялық тұрақтылық:** Әртүрлілікті (Diversity) қолдайтын орта студенттер мен оқытушылардың сыни ойлауын, эмпатиясын дамытады. Стандартты емес көзқарастары бар студенттер ғылыми зерттеулерге жаңаша серпін береді.

3. **Экономикалық және репутациялық тұрақтылық:** Инклюзивті оқу орны білім алушылар контингентін кеңейтеді. Ерекше қажеттіліктері бар түлектер тұтынушылықтан шығып, экономиканың белсенді салық төлеушілеріне айналады, ал университет халықаралық аренада жоғары бағаланатын имиджге ие болады.

Тұрақты университеттегі инклюзивті ортаның компоненттері. Инклюзия тұрақты даму механизмі ретінде жұмыс істеуі үшін ол ЖОО өмірінің барлық салаларына интеграциялануы (біріктірілуі) тиіс. Бұл өзіне үш негізгі компонентті қамтиды:

1. **Физикалық және цифрлық қолжетімділік:** Кампустардың әмбебап дизайнын жасау (пандустар, лифтілер, нашар көретіндерге арналған навигация), сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері (ЕБҚ) бар студенттер үшін цифрлық білім беру платформаларын бейімдеу.

2. **Академиялық икемділік:** Ақпаратты қабылдаудың әртүрлі стильдерін ескеретін бейімделген білім беру бағдарламаларын, оқытудың жеке траекторияларын және бағалау әдістерін енгізу.

3. **Әлеуметтік–психологиялық климат:** Толеранттылыққа, эмпатияға және әртүрлілікке құрметпен қарауға негізделген университеттің корпоративтік мәдениетін қалыптастыру. Тьюторлық және психологиялық қолдау бағдарламаларын дамыту [7].

Инклюзияның ЖОО дамуына тигізетін әсері. Инклюзивті тәжірибелерді интеграциялау университетке бірқатар стратегиялық артықшылықтар әкеледі:

– **Білім беру сапасы мен инновациялық әлеуетті арттыру:** Студенттер мен оқытушылар ортасындағы әртүрлілік (Diversity) сыни ойлау мен креативтілікті ынталандырады. Өмірлік тәжірибесі әртүрлі адамдардан құралған топтар ғылыми және әлеуметтік мәселелерді шешудің анағұрлым стандартты емес әрі тиімді жолдарын ұсынады.

– **Репутацияны нығайту және рейтингтердегі позицияны көтеру:** Әлемдік рейтингтік агенттіктер (мысалы, *Times Higher Education Impact Rankings*) бүгінде ЖОО–ларды олардың ТДМ–ға қол жеткізуге қосқан үлесі бойынша белсенді түрде бағалайды. Инклюзивтіліктің жоғары деңгейі университеттің беделін тікелей арттырады.

– **Экономикалық тұрақтылық:** Білім берудің қолжетімділігін кеңейту талапкерлер контингентін арттырады, ал ЕБҚ бар түлектер өздерінің Альма–матеріне лоялды (адал), белсенді салық төлеушілерге айналады [8].

Қорытынды. Қорыта келгенде, ғылыми қауымдастықтың пайымдаулары мынадай тұжырым жасауға негіз береді: инклюзия – бір реттік жоба немесе тек аз қамтылған топтарға арналған әлеуметтік көмек емес, ол университеттік ортаны трансформациялаудың үздіксіз процесі. Бұл – университеттің сапасын арттыратын, инновациялық климатты қалыптастыратын және оқу орнының әлеуметтік, экономикалық тұрақтылығын қамтамасыз ететін үздіксіз процесс.

Инклюзияны тұрақты дамудың құрамдас бөлігі ретінде қабылдаған университеттер ғана болашақтың әділетті қоғамын қалыптастыру жауапкершілігін өз мойнына ала алады және ұзақ мерзімді перспективада табысты бола алады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Біріккен Ұлттар Ұйымы (БҰҰ). (2015). *Біздің әлемімізді өзгерту: Тұрақты даму саласындағы 2030 жылға дейінгі күн тәртібі*. (4–ТДМ және 10–ТДМ–ға ерекше назар аударылады). URL: <https://sdgs.un.org/goals>
2. UN World Commission on Environment and Development/WCED. (1987). *Our common future*. Oxford: Oxford University Press. URL: <http://www.environmentandsociety.org/mml/un-world-commission-environment-and-development-ed-report-world-commission-environment-and>
3. Booth, T., & Ainscow, M. (2002). *Index for Inclusion: Developing learning and participation in schools*. Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE).
4. Salmi, J., & D'Addio, A. (2021). Policies for achieving inclusion in higher education. *Global Education Monitoring Report, UNESCO*.
5. Page, S. E. (2007). *The Difference: How the Power of Diversity Creates Better Groups, Firms, Schools, and Societies*. Princeton University Press.
6. Мовкебаева, З. А., Оралканова, И. А., & Денисова, И. А. (2013). *Инклюзивті білім беру негіздері*. Оқу құралы. Алматы: ҚазҰПУ.

7. ЮНЕСКО. (2017) *Инклюзия бойынша нұсқаулық: баршаға білім беруге қолжетімділікті қамтамасыз ету*. Париж: ЮНЕСКО баспасы.
8. Оралканова И. А., Сманова Г. И. (2020). Жоғары оқу орындарында инклюзивті білім беруді ұйымдастырудың заманауи тенденциялары. *Қазақстанның ғылымы мен өмірі*, №3.

ӘОЖ 373.1

ҚАЗІРГІ МЕКТЕП ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІҢ БОЛАШАҒЫ

**Амренова Қымбат Заединқызы,
Салыкова Гүлшат Белгібайқызы,**
қазақ тілі және әдебиеті пәнінің мұғалімдері
Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Қостанай қаласы білім бөлімінің
Б. Момышұлы атындағы мектеп–гимназия» КММ
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Қарастырылып отырған тақырыптың өзектілігі күмән тудырмайды және қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында инклюзивті білім берудің қарқынды дамып келе жатқандығына байланысты. Мүмкіндігі шектеулі балаларды білім беру мекемелеріне әдеттегі құрдастарымен бірге қосу ҚР заңнамасына сәйкес балалардың білім алу құқығын іске асыруды білдіреді. Зерттеудің теориялық және әдістемелік негізі инклюзивті білім беру мәселелеріне арналған отандық және шетелдік авторлардың жұмыстары болып табылады.

Түйінді сөздер: Қазақстан, инклюзив, білім беру, өзекті, мәселе, отбасы, қоғам, білім.

Аннотация

Актуальность рассматриваемой темы не вызывает сомнений и обусловлена тем, что в настоящее время в Республике Казахстан активно набирает темпы инклюзивное образование. Включение детей с ограниченными возможностями здоровья в образовательные учреждения вместе с их обычными сверстниками представляет собой реализацию прав детей на образование в соответствии с законодательством РК. Теоретической и методической основой исследования являются работы отечественных и зарубежных авторов, посвященные вопросам инклюзивного образования.

Ключевые слова: Казахстан, инклюзив, образование, актуально, проблема, семья, общество, образование.

Abstract

The relevance of the topic under consideration raises no doubts and is обусловлена the fact that inclusive education is currently gaining active momentum in the Republic of Kazakhstan. The inclusion of children with disabilities in educational institutions alongside their typically developing peers represents the implementation of children's right to education in accordance with the legislation of the Republic of Kazakhstan. The theoretical and methodological basis of the research consists of the works of domestic and foreign authors devoted to the issues of inclusive education.

Key words: Kazakhstan, inclusive education, relevance, problem, family, society, education.

Бүгінгі таңда инклюзивті білім беру мәселесі бүкіл әлемде өзекті болып отыр. Қазақстанда да бұл құбылыс назардан тыс қалған жоқ. Аталған мәселе ерекше назар аударуды талап етеді, себебі туа біткен және жүре пайда болған даму кемістігі бар балалардың саны жыл сайын артып келеді. Мемлекет балалардың дамуындағы

**ИНКЛЮЗИВТІ ГУМАНИСТІК БІЛІМ: ҚИЫНДЫҚТАР, ЖЕТІСТІКТЕР ЖӘНЕ
ТӘЖІРИБЕНІ ЖАЛПЫЛАУ**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

**ИНКЛЮЗИВНОЕ ГУМАНИСТИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ВЫЗОВЫ,
ДОСТИЖЕНИЯ И ОБОБЩЕНИЕ ОПЫТА**

Абдильманова Дина Салимовна	Ән мен қимылды байланыстыру арқылы моториканы дамыту жолдары	1242
Аймухамедова Салтанат Борамбаевна, Урунтаева Даяна Касымхановна	Применение нейрогимнастики в работе для повышения эффективности коррекционного процесса у детей ЗПР: опыт и перспективы	1246
Алимжанова Арайлым Магашевна	Инновационный менеджмент в образовательных организациях, работающих с детьми с РАС	1251
Алипбаева Гульжан Агыбаевна, Нурова Асемгуль Кажихановна	Инклюзия университеттің тұрақты дамуының құрамдас бөлігі	1255
Амренова Қымбат Заединқызы, Салыкова Гүлшат Белгібайқызы	Қазіргі мектеп жағдайындағы инклюзивті білім берудің болашағы	1259
Ауезханова Мирамкул Жумағалиевна, Ерғазина Бағлан Кабдолловна	Инклюзивті гуманистік білім: қиындықтар, жетістіктер және тәжірибені жалпылау	1263
Бегежанова Ботағоз Карымжановна	Ақыл–ойы бұзылған балаларды тәрбиелеп отырған отбасыларды әлеуметтік–психологиялық сүйемелдеу	1266
Бегежанова Райхан Карымжановна, Жиенбаева Надежда Бисеновна	Иммерсивті технологиялар – зияты зақымдалған балалардың әлеуметтік– тұрмыстық дағдыларын дамыту құралы ретінде	1271
Булгакова Вероника Андреевна	Гуманизация инклюзивной среды: технологии формирования эмпатии и коллективной ответственности в разнородном классе	1275

Бутагарина Арайлы Ирбулатовна, Ахметова Тулебике Ауезхановна	<i>Инклюзивті ортада қазақ тілін оқытудағы ЖИ негізіндегі интерактивті көрнекіліктер</i>	1279
Бушуева Наталья Александровна	<i>Развитие функциональной математической грамотности младших школьников с задержкой психического развития посредством нейрокоррекционных практик</i>	1283
Волчкова Оксана Александровна	<i>Возможности применения технологии уровневой дифференциации в работе с детьми с особыми образовательными потребностями, на уроках в начальной школе</i>	1286
Гелдимухаммедов Акмырат Гелдимухаммедович	<i>Интеграция stem–образования и национального воспитания в современном образовательном процессе</i>	1292
Григорова Юлия Борисовна, Приходько Анастасия Геннадьевна	<i>Формирование учебной мотивации у младших школьников с особыми образовательными потребностями на уроках математики в условиях инклюзивного обучения</i>	1296
Досумова Гульнара Тыйштаковна, Шарипбаева Айгуль Айтбаевна	<i>Қазақ тілі сабағындағы инклюзивті білім беру: әдістері мен мүмкіндіктері</i>	1301
Жалтенова Малика Дауреновна, Алдамасова Айгерим Жексыбаевна	<i>Создание поддерживающей образовательной среды в рамках инклюзивного гуманистического образования: опыт работы с обучающимися с ТНР и ЗПР</i>	1305
Ибраева Мархабат Даировна, Тлеубай Асель Даулетовна	<i>Инклюзивті оқытуда цифрлық білім беру ресурстарының Мүмкіндіктері</i>	1310
Иванина Светлана Анатольевна, Лоза Илона Станиславовна	<i>Возможности использования цифровой образовательной среды в логопедической работе с детьми с особыми образовательными потребностями</i>	1315
Испамбетова Гульдана Аяпбергеновна, Телахынов Еркин Билалович	<i>Инклюзивті білім беру жағдайындағы бейімдік дене тәрбиесі маманының педагогикалық құзыреттілігі</i>	1319
Кабылбекова Гульнара Саматовна, Галиуллина Жулдызай Зарлыковна	<i>Инклюзивті білім берудің өзекті мәселелері: қиындықтары мен жетістіктері</i>	1324

Казакова Ольга Викторовна, Оберемкова Ольга Витальевна	<i>Практические аспекты применения нейропсихологический гимнастики в развитии эмоциональной сферы детей дошкольного возраста с задержкой психического развития</i>	1328
Каппасова Шамшырак Еркиновна, Халыкова Гаухар Алтаевна	<i>Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту және әлеуметтендіру принциптері</i>	1332
Каттебаева Маржан Зиятқызы	<i>Цифрлық технологиялар – инклюзивті білім беруді дамытудың маңызды құралы</i>	1339
Кауметова Карлыгаш Мустакимовна	<i>Мир без барьеров и границ: инклюзия как путь к справедливому обществу</i>	1343
Киль Елена Дмитриевна	<i>Методическое сопровождение инклюзии</i>	1349
Косницкая Елена Анатольевна, Литвих Светлана Константиновна	<i>Теоретико–методологические основания и средства формирования фразовой речи у слабослышащих старших дошкольников</i>	1351
Куйшинова Зулиха Шайкимелевна, Курмангалиева Айнаш Алтаевна	<i>Инклюзивті білім берудің толерантты білім беру ортасын қалыптастырудағы рөлі</i>	1355
Култанов Дастан Темиржанович, Төлегенұлы Нұржан	<i>Инклюзивті білім беру жағдайында мектеп оқушыларына БОЧЧА негізінде бейімделген дене тәрбиесінің әдістемесі: теориялық негіздері мен тәжірибелік қолданыс</i>	1359
Кумарова Асмира Алмасовна, Абдиркенова Акбидаш Капановна	<i>Инклюзивті білім беру жағдайында студенттердің педагогикалық қызметке психологиялық дайындығын қалыптастыру</i>	1365
Кушкинбаева Асем Серикбаевна, Альмуханова Айнур Каиржановна	<i>Инклюзивное образование в общеобразовательной школе: выявление одарённых детей с особыми образовательными потребностями и обеспечение условий равной конкуренции</i>	1371
Максимова Ольга Львовна	<i>Модель практикума по суммативному оцениванию для учащихся с особыми образовательными потребностями: подходы, результаты, рекомендации</i>	1375

Наджмеддинли Анар Наджмеддин оглу	<i>Опыт Азербайджана в сфере образования слабослышащих детей и возможности применения поддерживающих ИИ-технологий</i>	1379
Налобина Галина Юрьевна, Пронькина Оксана Валентиновна	<i>Организация инклюзивного образования при обучении студентов с ОВЗ по специальности 46.02.01 Документационное обеспечения управления и архивоведение</i>	1384
Насырова Эльмира Фанилевна, Возмилова Ольга Викторовна	<i>Формирование инклюзивных компетенций студентов педагогического направления при организации тренинга «Мир глазами детей»</i>	1388
Натигулова Гульзия Жумагалиевна, Демисенова Шнар Сапаровна	<i>Психолого–педагогические условия развития толерантности личности подростка</i>	1392
Никитенко Мария Алексеевна, Демисенова Шнар Сапаровна	<i>Когнитивное развитие как фактор успешной адаптации ребенка к школьному обучению</i>	1396
Нурушева Гюльмира Ерблановна	<i>Инклюзивное гуманистическое образование в современной школе</i>	1400
Нұрбекова Аида Мұратбекқызы, Нышанбай Аяжан Рахимбайқызы	<i>Мектеп жасына дейінгі сөйлеу тілінде бұзылыстары бар балалардың эмоционалдық сферасының даму ерекшеліктері</i>	1404
Нұрбекова Аида Мұратбекқызы, Иманбай Айғаным Бағдатқызы	<i>Кіші мектеп жасындағы балалардың сөйлеу тіліндегі бұзылыстардың түрлері және оларды алдын алу жолдары</i>	1409
Омарова Гульсана Ержигитовна, Жантлесова Мадина Хамзаевна	<i>Қазақ тілі сабағында инклюзивті гуманистік білім беру тәсілдері</i>	1414
Омелянович Ольга Ивановна	<i>Практические аспекты педагогической реабилитации детей с кохлеарными имплантами</i>	1419
Пращур Марина Валерьевна	<i>Оценка эффективности тьюторского сопровождения как фактора социальной адаптации детей в инклюзивном классе общеобразовательной школы</i>	1424

Савгуров Александр Сергеевич	<i>Инклюзивное гуманитарное образование: практический опыт подготовки команды к инклюзивным спортивным играм</i>	1427
Сандыбаева Жанар Жанахметовна	<i>Значение и разнообразие инновационных стратегий в инклюзивном образовании</i>	1431
Сахарина Валентина Викторовна	<i>Формирование практических навыков у учащихся с особыми образовательными потребностями в условиях специального образования</i>	1435
Сейдалина Тогжан Сансызбаевна	<i>Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылармен жұмыста тиімді әдіс–тәсілдер</i>	1439
Серікбаева Әсия Үмбетбайқызы	<i>Инклюзивті білім берудегі бейімделген бағалау</i>	1443
Султанова Динара Акилбековна	<i>Цифровая трансформация инклюзивного процесса: Визуализация и адаптация текстов с помощью ИИ для учащихся с легкой умственной отсталостью</i>	1447
Тажмухамбетова Меруерт Женисовна	<i>Балабақшада инклюзивті білім беруді қолдануда жасанды интеллектінің маңызы</i>	1451
Татаринова Татьяна Ивановна	<i>Инклюзивное образование: путь от теории к практике</i>	1455
Ткаченко Анжелика Вячеславовна	<i>Факторы формирования инклюзивной культуры в системе образования</i>	1459
Тугаева Эльвира Жангельдиновна	<i>Роль преподавателя в формировании гуманитарной инклюзивной образовательной среды</i>	1462
Фудашкина Людмила Александровна, Сабанова Кимбат Исабековна	<i>Гуманитарное образование в контексте инклюзии: инновационные технологии и их применение</i>	1466
Цихоцкая Юлия Владимировна, Оспанова Айсулу Бергенбайқызы	<i>Национальные игры и сенсорная интеграция в физическом воспитании детей дошкольного возраста</i>	1472
Чернышова Виктория Олеговна, Чаплыгина Елена Владимировна	<i>Адаптивная физическая культура как инструмент инклюзивного образования: методы, практики, перспективы</i>	1478

Чумерина Виктория Борисовна, Вагапова Людмила Руслановна	<i>Музыкальное воспитание детей 5–ти лет с особыми образовательными потребностями через учебно–методический комплекс «Музыкальное волшебство»</i>	1483
Шевченко Ольга Владимировна	<i>Дифференциация и индивидуализация обучения как форма педагогической помощи детям с особыми образовательными потребностями в начальной школе</i>	1488
Шмидт Виктория Валерьевна, Кухарева Марина Викторовна	<i>Индивидуальная работа учителя–логопеда и учителя–дефектолога с детьми, имеющими нарушения в речи, включенными в инклюзивное образование</i>	1494
Щур Дина Владимировна, Куприянчик Марина Александровна	<i>Инклюзивное гуманистическое образование как ответ на вызовы времени: синтез теории, национального наследия и практики</i>	1498

**«БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР:
ЖАҢА ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ТИІМДІ ШЕШІМДЕР» атты
АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ–ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ
«ТЕХНОЛОГИИ И ИННОВАЦИИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ:
НОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ЭФФЕКТИВНЫЕ РЕШЕНИЯ»**

Материалдар жинағын
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай
өңірлік университеті
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық
институтының
педагогика, психология және арнайы білім
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:
Жетписбаева А.А.

Мекен-жай:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі
118, 626 каб.)
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60*84/18.
Көлемі 151 б.т.
Электронды нұсқасы университеттің
ksu.edu.kz сайтында орналастырылған
сәуір, 2026 жыл

Сборник материалов набран и сверстан
кафедрой педагогики, психологии и
специального образования
педагогического института
им. У.Султангазина
Костанайского регионального
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:
Жетписбаева А.А.

Адрес:
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47
(корпус Пединститута, ул.Тәуелсіздік
118, каб. 626).
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60*84/18.
Объем 151 п.л.
Электронный вариант размещен на сайте
университета ksu.edu.kz
апрель 2026 год

